

DVĚ ČESKÉ HRY

(Lila Bubelová: Fínka doktorova. My a oni. Režisér Karel Vávra. Městské divadlo na Královských Vinohradech dne 8. května)

Paní L. Bubelová (Nováková) jest pracovitou spisovatelkou asi osmi knih, zabývala se básněmi i prózou; její práce je důkladná, skromná a sympatická — ovšem tyto všechny vlastnosti samy o sobě netvoří umělce ani umění. Dílo paní Bubelové především ukazuje na křivdy páchané na ženách. Někteří spisovatelé a mnohé spisovatelky rozdělují svět podle pohlavních znaků na dva díly: mužský a ženský. Je to nutno? Muž a žena mají i jiné jméno, jsou lidmi, tvoří společnost. Hospodářské podmínky, nejdůležitější důvod stavů, pro ně oba jsou přibližně již stejné a v podstatě jsou tytéž i jejich funkce sociální, jejich názory i vzdělání. Zajisté je správné odstraňovati předsudky, avšak býti stále a stále feministou, toť filantropie o jedné tváři, toť filantropie se zbytnělou polovinou mozku. Zdá se mi, že takovéto a podobné zástoje často jen simulují názor. Ostatně, kde jde o práci, vládne týž řád. Zná-li žena některý odbor či stav dokonaleji, bude její dílo lepší nikoliv žensky, ale obecně. Nuže, zevrubná znalost ženských bolestí nečiní práci paní Bubelové nic více než pravděpodobnou, pokud běží o dějový příběh. Tato znalost života a dále dojetí, soucit a dobrota srdce jsou hodnotami dvou vinohradských her. My a oni, hra o rodičích a dětech tematicky i tvárně nenová, ve smyslu básnickém ani divadelním není dílem. Nevíme nic o osobách dramatu, čím byla Mimi? Fiflenou? Dítětem? Milenkou? Byl Didi zamilován? Co — mimo ušlechtilosti — dělala Johanka? Vlach rovněž je zcela neurčitý, jeho osmnáctileté marné hledání a jeho váhavost je nevysvětlitelná. Hra mokvá city a divák, jakkoliv je vidí a slyší, nemůže jich sdíleti a nedojme se, neboť jejich výraz je chabý. Hře jsou přítěží starobylé úvahy a otázky (život — strom. Proč život tak překotně běží?). Fínka doktorova demonstuje lépe kormutlivá poznání křivd, jichž se samolibí

a hrubí mužové dopouštějí na poctivé ženě, avšak Fínka se probouzí ze své trpnosti jen k záchvatu a k naději. Čin nezazní. Filosofie doktorova nepřesvědčí, dobrácký Václav je amorfni a jen pan Sláma se vyjadřuje srozumitelně.

Umění jest tvorba, jest realizace a pravdy, třeba nesporné, postřehy, třeba krásné, nemohou zastoupiti díla. Spisovatelka paní Bubelová má vřelý cit, avšak její tvůrčí schopnost přestává právě tam, kde se počíná umění. Snad relativní úspěch, jenž se jí přiznává, bude podporou jejích dalších snah.

Hráno bylo poměrně dobře, pan Zakopal učinil spisovatelčina doktora lékařem a dal mu jistotu aspoň svého umění. Fínka paní Pačové byla bolestná a vřelá. Slečna Scheinpflugová (Mimi) a pan Veverka (Didi) byli moderní a tím srozumitelnější. Herecký výkon pí Ptákové (Johanka) a pana Štěpánka (Vlach) byl podvázán ušlechtilostí právě tak jako Štika p. Kovaříkův; v úlohách tohoto druhu lze hráti s největší tíží. Režie pana K. Vávry dovolila panu Veverkovi několik biografických trivialit. Scénická výprava nebyla významná a hra ani od herců ani od statních nežádala více než obvyklou prostřednost.